

Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság
43. Pf. 640.291/2016/5.

A Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság dr. Halász Bence György ügyvéd (**fél címe.**) által képviselt felperes neve(**felperes címe.**) felperesnek a Fazekas és Társai Ügyvédi Iroda - ügyintéző : dr. Kimmel József ügyvéd (**fél címe2.**) által képviselt alperes neve(alperes címe.) alperes ellen jogsértés meg nem történtének megállapítás iránt indult perében a Budapesti XX., XXI. és XXIII. Kerületi Bíróság 2016. szeptember 23-án kelt 7. P. XXI. 22.714/2014/38-I. számú ítélete ellen az alperes által előterjesztett fellebbezés folytán tárgyaláson meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja és a keresetet elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 93.850 (azaz kilencvenháromezer-nyolcszázötven) Ft együttes első- és másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s :

A **e-mail** név (a továbbiakban : **e-mail** név) 2006. június 2-án került delegálásra **fél1** részére, kivel a felperes az **e-mail** név használatára 2007. április 7-én jogátruházási megállapodást kötött. A felperes a **e-mail** név alatt internetes tartalmat szolgáltat.

Az alperes kérelmére indult alternatív vitarendezési eljárásban 2014. január 12-én a „Regisztrációs Döntnökök” visszavonták a felperestől az **e-mail** nevet és elrendelték annak az alperes részére történő átruházását.

A felperes elsődleges keresetében annak bíróság általi megállapítását kérte, hogy a felperes nem sértette meg az alperes névhasználathoz fűződő jogát az **e-mail** név használatával. A felperes másodlagos keresetében - arra az esetre, ha megállapítási keresetnek nincs helye - kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest az **e-mail** név felperesi használatának túrésére.

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy a felperes nem sértette meg az alperes névviseléshez fűződő személyiségi jogát az **e-mail** név használatával.

Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 43.225 Ft perköltséget.

Az ítélet jogi indokolása értelmében a megállapítási kereset a Pp. 123. §-a szerinti feltételei fennállnak, a kért nemleges megállapítás a felperes jogainak az alperessel szemben való megóvása érdekében szükséges, mert a ... Internetszolgáltató ítélet jogi indokolása értelmében a megállapítási kereset ... Egyesülete által alkotott ... Regisztrációs Szabályzat szerint abban az esetben, ha az **e-mail** használója az **e-mail** visszavonásáról szóló döntés közzétételét követő 30 napon belül igazolja, hogy a kérelmezővel szemben keresetet terjesztett elő, a döntés végrehajtását a regisztrátor és a nyilvántartó felfüggeszti.

Az alperes a ... kifejezést üzleti tevékenysége során használja szolgáltatása minőségének körülírására, de kereskedelmi nevévé nem vált, ezért őt a névviseléshez való jog védelme sem illeti meg, még amellet sem, hogy őt illeti egy a ... kifejezést feltüntető ábrás védjegy oltalma.

Az ítélet ellen az alperes élt fellebbezéssel, kérve elsődlegesen annak megváltoztatása útján a kereset elutasítását, másodlagosan annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását. Hivatkozása szerint a felperes kereshetőségi joga hiányzik, amikor is nem állnak fenn a negatív megállapítási kereset előterjesztésének törvényi feltételei. A felperes keresete bizonyítatlan is, amennyiben nem igazolt az **e-mail** név használatára való jog. A ... az alperes kereskedelmi nevévé vált, a ... Kft-t a cégbíróság bejegyezte.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyását célozta, hivatkozással arra, hogy a felperesi jogmegóvást kizárólag a megállapítás szolgálhatja, a ... kifejezés megkülönböztető képesség híján az alperes kereskedelmi nevévé nem válhatott, ezért a felperes nem is sérthette meg azt. A cégnév pedig csak a bejegyzését követően alapít névviselési jogot.

A fellebbezés alapos.

A polgári alanyi jog létszakai (váromány, igény, igény nélküli helyzet) közül a polgári jogi igény érvényesíthető, a jognak megfelelő magatartásra a másik fél bírói úton kötelezhető, kényszeríthető.

A Ptk. által szabályozott vagyoni és személyi viszonyok (1. § (1) bekezdés) körében biztosított jogok érvényesítése bírósági útra tartozik (7. § (1) bekezdés).

Az a bírói út, amelyen a jog érvényesítése történik : a polgári per, a polgári perben eldöntendő jogvita pedig jogállítás a jogot érvényesíteni kívánó felperes részéről és jogtagadás az ellenfél részéről. A jogállítás valóságos volta, azaz az érvényesíteni kívánt jognak a jogállítót ténylegesen megillető volta a jog állításának, a keresetindításnak nem előfeltétele (az az érdemi döntésre tartozó kérdés), azonban maga a jogállítás mellőzhetetlen : jogállítás nélkül nincs jogvita, nincs miben a bíróságnak döntenie és nincs is feladata a bíróságnak (Pp. 1. §), mert jogérvényesítésről nincs szó.

A Pp. 123. §-a szerint megállapításra irányuló keresetnek akkor van helye, ha a kért megállapítás a felperes jogának alperessel szembeni megóvása végett szükséges.

A törvényhelyből kitűnik, hogy a megállapítási kereset lényegét is a felperesnek az alperessel szembeni polgári alanyi joga alkotja.

Amíg azonban a marasztalási kereset esetén az alanyi jog megóvása a jognak megfelelő magatartásra kötelezés által történik meg, addig az alanyi jogot tevő norma rendelkező részének (diszpozíciójának) valamely tényállásbeli (hipotézisbeli) elem hiányából eredő kikényszeríthetlensége esetében csak az alanyi jogra, annak a felperest az alperessel szemben megillető voltára vonatkozó bírói megállapítás szolgálhat a védelem eszközéül.

Mindezekből következőleg megállapítási kereset tárgya is kizárólag a felperest az alperessel szemben megillető polgári alanyi jog lehet, a kereset tartalmát pedig ezen jog, vagy az annak alapjául szolgáló, illetve általa létrehozott felek közötti jogviszony, vagy a jogot alkotó norma valamely tényállás eleme képezheti.

Alanyi jog fennállása, alperessel szembeni létezése esetén is a törvényhely annak védelemre szorultságát, méghozzá bírói ítéleti megállapítással történő óvandó voltát követeli meg, ez pedig legkevesebb az alanyi jog fenyegettségét igényli.

A felperes kereseti kérelme jogalapjaként a Ptk. 75. § (1) - (2) bekezdését, 77. § (1) és (4) bekezdéseit jelölte meg, a per tárgya tehát személyhez fűződő jog, nevesítetten a névviselés joga.

A névviseléshez fűződő jog egy meghatározott, konkrét - természetes vagy jogi - személy joga, melynek célja a személy megkülönböztetése másoktól, természetes személynél továbbá a családhoz, házastárshoz fűződő kapcsolat kifejezése.

E jog sérelmét a név más személy általi viselése, vagy hasonló - ezáltal a megkülönböztető célt veszélyeztető, sértő - név viselése, használata valósítja meg.

A személy ezen jogát mindenki köteles tiszteletben tartani, azaz a jog sérelmét jelentő magatartást nem valósíthatja meg, a jogsértővel szemben a Ptk. 84. §-ában törvényi taxációval meghatározott objektív és szubjektív alapú szankciók érvényesíthetők. A jogérvényesítés feltétele az abszolút szerkezetű jogviszonyból eredő kötelezettség - a jogsértéstől való tartózkodás - megsértése, és ezáltal a jogviszony relativizálódása. Az abszolút szerkezetű jogviszonyok sajátossága ugyanis az, hogy csak a jogosult kiléte (személye) ismert, név szerint meghatározott, míg a vele szembenálló kötelezettek személy szerint nem azonosíthatók, nem határozhatók meg : kötelezettnek minősül a jogosulton kívül mindenki más. A „mindenki” által alkotott homogén tömegből személy szerint beazonosíthatót, megnevezhetőt jogsértés ténye tesz. A jogosult szankciót (84. §) a homogén tömeggel, a „mindenkivel” szemben nem érvényesíthet, ez kizárólag meghatározott egyénnel (személlyel) szemben lehetséges. Jogsértés, illetve jogsértés állítása nélkül nem alakul ki az a reláció, amely mellőzhetetlenül szükséges ahhoz, hogy a jogviszony nem csak jogosulti, hanem kötelezeti oldalán álló konkrét személy kilétének immár egyaránt megállapítható volta folytán peres féli (felperesi, alperesi) pozíciók elfoglalhatók legyenek, polgári peres eljárás megindítható legyen.

Mindebből következően pert a személyhez fűződő jog jogosultja indíthat a jogsértő kötelezettel (a jogsértést elkövetőnek állítottal) szemben, felperes csak a jogosult lehet, alperes pedig a jogsértő. Jogsértés meg nem történtét állító, ezért a homogén kötelezetti tömegeből ki nem vált, nem nevesedett, nem meghatározódott kötelezett felperesként a polgári perhez szükséges reláció hiányában a jogosulttal mint alperessel szemben pert nem kezdeményezhet.

A Ptk. személyiségi jogokra vonatkozó szabályozása nem diszpozitív, a bíróság feladatára és a perindítás előfeltételeire megszabott (közjogi) rendelkezések ugyancsak eltérést nem engedők. Lehetséges az, hogy egy társadalmi szervezet (adott esetben a ... Internet Szolgáltatók ... Egyesülete) saját önszabályozása keretein belül szabályzatot készítsen, létrehozzon vitarendezési fórumot és eljárást, azonban szabályzata nem jogszabály, vitarendezési fóruma nem bíróság, eljárási szabályai sem jogszabályok, az egyesület vagy szerve döntése közhatalmi úton (végrehajtás) nem kényszeríthető ki. A polgári alanyi jog - és így a polgári jogi kötelezettség is - jogszabály által meghatározott, törvényből folyik, a jogszabályban meghatározott joghatással vagy szankcióval járó, közhatalmi úton ikényszeríthető magatartásszabály. Arra, aki e magatartásszabály, így személyiségi jog tárgyában az állam által felállított fórumrendszerhez (bírósághoz) fordul, az állam szabályai (a jogszabályok) hatályosak, e szabályokkal szemben pedig az említett társadalmi szervezeti szabályok súlytalanok. A felperes által megjelölt Ptk. 75. és 77. §-ainak anyagi jogi és a Pp. 123. §-ának eljárásjogi jogszabályai, és nem a ...regisztrációs Szabályzat, illetve annak V. Fejezete alkotják azokat a normákat, amelyeket a bíróságnak eljárása során alkalmaznia kell.

A fentiekben részletesen kifejtettekét összefoglalva: hiányzik a felperest az alperessel szemben megillető, igényállapotba került alanyi jog állítása, e jog alperes általi veszélyeztetése (ennek állítása), hiányzik a relatív jogviszony, az V. Fejezet 10.5. pontja - amely amúgy sem megállapítási kereseti kérelemről szól - irreleváns, a polgári per nem jogsértések meg nem történetének megállapítására szolgáló, hanem jogérvényesítő eljárás.

Mindez azt jelenti, hogy a megállapítási kereset Pp. 123. §-ában írt előfeltételei nem állnak fenn.

A felperes másodlagos kereseti kérelme feltételhez, azaz bizonytalan jövőbeli eseményhez volt fűzve: arra az esetre volt ilyen keresete, ha a bíróság szerint megállapítási kereset előterjesztésének nincs helye. Minthogy az ítélet szerint megállapítási keresetnek helye volt, az elsőfokú eljárásban a feltétel nem következett be, ezért az elsőfokú eljárásnak nem volt tárgya a másodlagos kereset. Az elsőfokú bíróság ezért nem hozhatott részítéletet, nincs helye ítélete kiegészítésének, s a Pp. 252. § (2) vagy (3) bekezdése szerinti hatályon kívül helyezésnek sem jogszabálysértés vagy bizonyítatlanság miatt. A fellebbezési eljárás tárgya más, mint az elsőfokú eljárásé nem lehet, a másodfokú jogerős döntés meghozatalával pedig a per jogerős befejezést nyert, így nincs olyan folyamatban lévő eljárás, melyben további igény elbírálható lenne (az iránt a felperes külön pert indíthat).

(Megjegyzendő, hogy a Pp. mint közjogi norma imperatív, a perbeli személyek jogait és kötelezettségeit teljeskörűen szabályozza: a felek nem azt tehetik, amit a törvény nem tilt, hanem azt, amit megenged, amit lehetővé tesz. Nem az eventuais keresethalmazatot tiltó, hanem azt megengedő szabály keresendő, ilyen viszont a hatályos törvényben nem létezik.)

A másodfokú bíróság mindezért az elsőfokú ítélet a Pp. 253. § (2) bekezdése szerint megváltoztatta és az alaptalan keresetet elutasította. A perköltségek felől a Pp. 239. §-a szerint alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése szerint határozott. A pereszes felperes által az alperesnek fizetendő perköltség összegében elszámolásra került az alperes jogi képviselével felmerült, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) bekezdése, (5) bekezdése és 4/A. §-a szerint számított ügyvédi munkadíj összege és az alperes által előlegezett, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 39. § (3) bekezdés b) pont második fordulata és 46. § (1) bekezdése szerint számított 24.000 Ft fellebbezési illeték összege. Minthogy a felperes szükségtelenül 48.000 Ft fellebbezési illetéket rótt le, a különbözetként jelentkező 24.000 Ft illetéket az adóhatóságtól visszaigényelheti, ahogy a többletként lerótt 15.000 Ft kereseti illetéket is (Itv. 80. § (1) bekezdés i) pont).

Budapest, 2017. március 8.

dr. Póta Henriett sk. dr. Haupt Egon sk. dr. Bodor Krisztina s.k.
előadó bírő a tanács elnöke bírő

A kiadmány hitelül:

